

Slagelse Kommune

Miljø, Plan og Landdistrikt udvalget samt
Thomas Hilkjær og Flemming Kortsen
Dahlsvej 3
4220 Korsør
teknik@slagelse.dk

Slagelse den 3. juni 2018

VEDRØRENDE

- Slagelse Kommune
- Vandhandleplan 2010-15 II
- Tude Å gennem Vejlerne projektet.

Til Miljø, Plan og Landdistrikt udvalgets medlemmer - Anne Bjergvang, Pernille Frandsen, Jørgen Grüner, Knud Vincents og Steen Olsen.

Danmarks Sportsfiskerforbund, Udsætningsforeningen Vestsjælland 95 samt Korsør Lystfiskerforening tillader os, at fremsende nedenstående til **udvalgets dagsordens punkt nr. 2 - Status på Tude Ådal** mandag den 4. juni 2018 efter afholdt møde med projektleder Thomas Hilkjær og centerchef Flemming Kortsen d. 30. maj 2018. (Går ud fra at udvalget får tilsendt vores referat inden mødet).

Som det er blandt andet er tidligere udvalgsmedlemmer Knud Vincents og Steen Olsen bekendt har vi gennem hele projektets tilblivelse været aktive samarbejdspartnere omkring projektet Tude Å gennem Vejlerne.

Der må derfor ikke for det nye udvalg være tvivl om, at vi alle grundliggende er store tilhængere af projektet, da dette på rigtig mange parameter vil forbedre de generelle forhold for naturen ved vådlægning af engene og genskabelsen af St. Vejlerne. Blandt andet søområdet som vil kunne bidrage til opfyldelse af Statens vandplaner om fjernelse af mange tons kvælstof årligt, som er en forudsætning for projektets gennemførelse.

Imidlertid vil vi også gerne over for det nye udvalg for Miljø, Planlægning og Landdistrikter påpege nogle af de bekymringer, som vi har haft og de yderligere muligheder og potentialer som vi ser i projektet.

I et historisk perspektiv har fiskeriet efter havørred i Tude Å været anerkendt som det bedste på Sjælland. Men i de sidste 5 år – har Tude Å og hele den Vestsjællandske kyststrækning – været historisk ringe og den planlagte lukning af slusen ved Bildsøvej - *Tude Å gennem Vejlerne* - vil helt sikkert give et væsentligt større tab, som inden for få år vil betyde, at **UFV helt sikkert vil opgive** de igangværende projekter for vildfiskene i Tude Å.

Selv med de planlagte investeringer i afværgeforanstaltninger i form af smoltgitre - vurderer DTU AQUA - som er den førende biologiske kompetence på området i Danmark - at projektet vil føre til en forøget dødelighed af ørredsmolten på 25 % set i forhold til den nuværende situation. (Ørredsmolt er yngel der lever i saltvand og bliver til leve og bæredygtige moderfisk.)

Dette vil igen betyde, at bl.a. Slagelse Kommunes ønske om i kommuneplanens turiststrategi - helt må opgive at udvikle lystfiskeriet – herunder i regi af Visit Vest Sjælland og Fishing Zealand. Vi kan oplyse at det er dokumenteret at havørred fanget af en lystfisker genererer en merværdi på 4.000 DKK. i lokalområdet - mod under 100 DKK., hvis den købes fiskehandleren.

For at øge værdien og afkastet af de store investeringer har vi det seneste år arbejdet med ”Projekt mere miljø og kvælstof reducering, naturoplevelse og turisme for pengene i - projekt Tude Å gennem Vejlerne”.

Sammenfattende er vores indstilling til udvalget mandag den 4. juni 2018 er, at I principielt fastholder, at etablere projektet som planlagt. Men samtidig også beslutter at lade administrationen f.eks. sammen med DTU AQUA indstille en løsning der teknisk lader det eksisterende å-løb være åbent i månederne marts-maj, (periode kan måske kvalificeres yderlig). Det er her hvor ørredsmolten trækker ud af åen, kvælstofreducingen er på sit laveste og hvor landmænd historisk har største oversvømmelser.

Baggrunden for vores anbefaling bygger blandt andet på de seneste års samarbejde med DTU AQUA og andre interessenter som klart viser, at en sådan løsning ikke vil få grundlæggende indflydelse på det allerede vedtagne projekt. Til gengæld vil vores indstilling føre til, at tabet af ørredsmolt begrænses til et tilnærmelsesvist naturligt niveau samt ikke mindst vil minimere kvælstofreducingen yderlig.

En nødvendighed som vi også mener, er en **helt afgørende justering for at imødekomme klagenævnets krav om at reguleringsbekendtgørelsens § 18 skal overholdes, hvilket det nuværende projekt ikke kan.** Denne paragraf lyder således: *Vandløbsmyndigheden skal ved sin afgørelse tage hensyn til samtlige afvandingsinteresser ved vandløbet samt sikre, at projektet er foreneligt med hensynet til den miljømæssige målsætning, der er fastlagt for vandløbet.*

Opsamling på vores indstilling om at forstærke formålet og tilføre merværdi for de samme midler:

- + Kan holdes indenfor de eksisterende økonomiske rammer.
- + Midler til nedrivning af eksisterende anlæg, samt kompensationsforanstaltninger (hjerteslusen og diger) nyttiggøres til at bevare den eksisterende sluse, samt et nødvendigt bygværk.
- + Projektet kan stadig omsætte den krævede mængde kvælstof jf. Statens Vandplaner, da ”undtagelsen” kun har effekt i de måneder, hvor kvælstofomsætningen er minimal på grund af lave temperaturer. Samtidig får vi indregnet den principielt grundlæggende fejl, der er i det eksisterende projekt, da man ikke har modtegnet den ekstensiverede kvælstofomsætnings, som projektet afføder udenfor det egentlige projektområde.

Forudsætning	Eksisterende projekt	Optimeret med UFV's forslag
Uden modregning af ekstensiveret vådlægning af Tude Å dalen med 0-omsætning ved temperaturer under 5 grader.	123	123
Med modregning af ekstensiveret vådlægning af Tude Å dalen med 0-omsætning ved temperaturer under 5 grader.	123	123
Med modregning af ekstensiveret vådlægning af Tude Å dalen med jævn månedlig kvælstofomsætning.	111	116
Beregning ud fra Orbicon's forudsætninger. Godkendte Tilskudsdata RA2011.	123	(129)
Beregning ud fra Orbicon's forudsætninger. Godkendte tilskudsdata RA2013.	123	(129)
Beregning ud fra Orbicon's forudsætninger. SK Data Bilag 1-4 RA2011.	119	(129)

Tabellen viser kvælstofomsætningen ved forskellige forudsætninger i kg. pr. hektar. Bemærk at kommunes nuværende projekt reelt ikke er tilskudsberettiget med en omsætning på kun 111 kg., hvor tilskudsgrænsen er 112 kg. - når de faktiske forudsætninger medregnes.

+ Det planlagte vådområde (herunder Store Vejlen) vil fortsat opnå de samme biologiske forhold, som i det nuværende projekt. Sikring mod klimapåvirkninger er i dyrkningsperioden uændret jfr. det foreliggende projekt.

+ Der kan stadig ske en genslyngning af Tude Å.

+ Det påvirker ikke både klubbens muligheder.

++ Modsat det eksisterende projekt vil forslaget også sikre opretholdelsen af de våde enge langs Tude Å og Vårby Å, mens yderligere oversvømmelser af de dyrkningsbare arealer samtidig forhindres.

++ Modsat det eksisterende projekt vil det også være muligt at tilpasse saliniteten i vandstrømmene således, at disse bliver mere naturlige. Dette vil afstedkomme en mere naturlig sammensætning af fiskebestanden, planter og insekter i det ydre løb af Tude Å og dermed forebygge, at bestanden af ferskvandsrovfisk i de ydre dele af åen bliver så stor, at det kan blive et problem for ørredsmolten at nå ud i havet, samt begrænse antallet af ferskvandsafhængige parasitter på de våde enge i en længere periode.

++ Modsat det eksisterende projekt vil det også være muligt at tvangsstyre den nye sluse således, at Store Vejlen ikke udtørres eller udsættes for store vandspejlsændringer, der ville kunne skade fuglenes muligheder for at yngle og indeholder en **Plan B**, hvor der kan lukkes vand ud efter behov.

Forslaget vil undgå hjerteslusen ind mod Store Vejlen, der vil skade ålens frie vandringmuligheder.

Proportionalitetsprincippet indebærer, at der skal være et rimeligt forhold mellem det passerede og sagens udfald.

Aktuelt handler det som bekendt om, at imødekommer Statens Vandplaner og om at fjerne 5 % af kvælstof udvaskningen fra oplandet. Kun 1/3 del af kvælstofbelastningen af recipienten (*Storebælt*) stammer fra oplandet. Det betyder at den faktiske procentvise reduktion kun udgør omkring 1,5 %. Til gengæld vil det godkendte projekt reducere laksefiskebestanden i Sjællands største ørredvandløb med 25 %.

Derfor finder vi det uvæsentligt om projektet reducerer kvælstofudledningen med 123 eller 116 kg. kvælstof pr. hektar. Det er alene et spørgsmål om udformningen af tilskudsregler og kontrol og efterfølgende justeringer.

Afslutningsvis vil vi gerne tilbyde, at deltage eller være vært for et udvalgsmøde – gerne ved Tude Å - i andet halvår 2018 - hvor vi kan uddybe foranstående og fortælle og klubbernes virke i Slagelse Kommune.

Med venlig hilsen

På vegne af Udsætningsforeningen Vestsjælland 95 Havørreden

Per Christensen

Per Christensen | Vardevej 8, 4200 Slagelse | Denmark | ☎ 0045 60315310 | Mail; pc2@it.dk / pch2it@gmail.com

Udsætningsforeningen Vestsjælland 95 Havørreden

V/ Formand Kurt Jørgensen

Kurt Jørgensen | Bødkervænget 5, Sæby, 4270 Høng | Denmark | Mobile 0045 20898182 | Mail kurthsf@post.tele.dk

Udsætningsforeningen Vestsjælland (UFV) er en organisation bestående af sports- og lystfiskerforeningerne på Vestsjælland. Ved frivilligt og ulønnet arbejde er det organisationens formål at udsætte ørreder i Tude Å og i de kystnære områder på Vestsjælland. Alle udsætninger er baseret på fisk fra de lokale vandløb. På sigt skal udsætningerne være overflødige, idet der også arbejdes på at forbedre de fysiske forhold i vandløbene, så disse kan rumme en selvreproducerende bestand af hav- og bækørreder på et niveau, der giver grundlag for et attraktivt og bæredygtigt og rekreativt fiskeri.

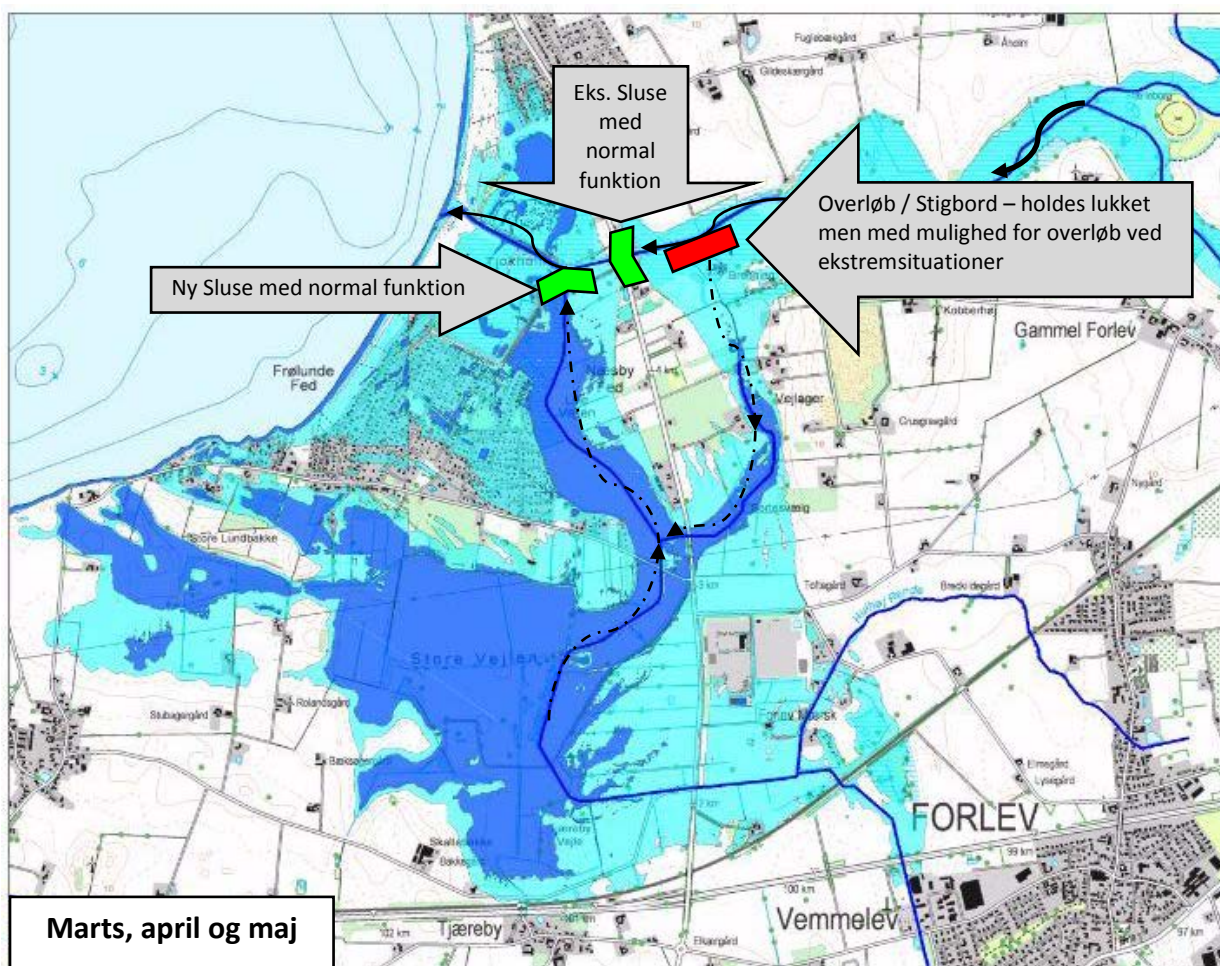
Der udsættes årligt 120.000 ørreder i Storebæltsområdet som supplement til den naturlige produktion i områdets vandløb, der er langt under det naturlige niveau og potentiale.

Over de seneste fem år har Tude Å i gennemsnit leveret 77.500 ørreder til udsætning årligt, altså langt over halvdelen af de samlede udsætninger.

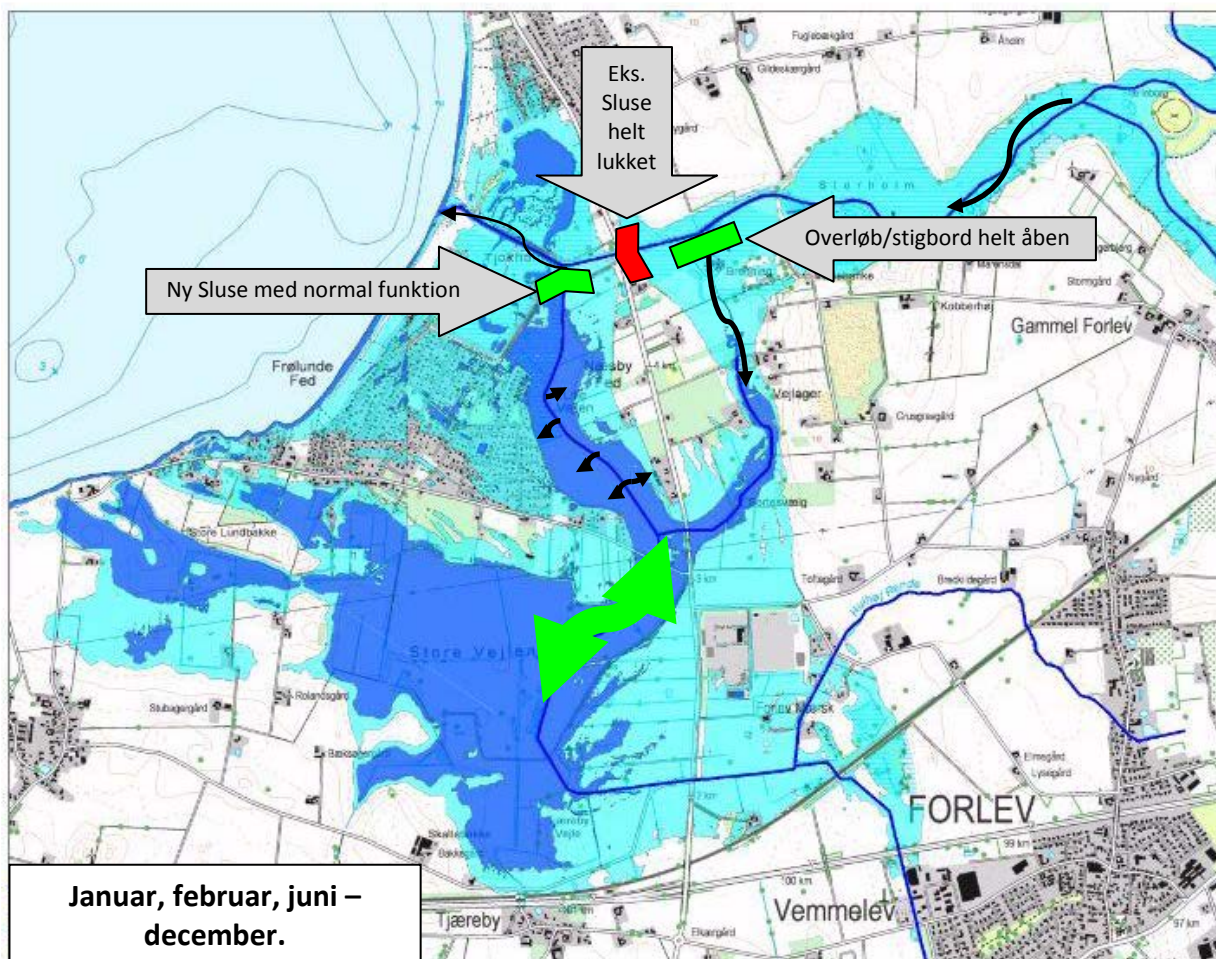
Målet er, at styrke samfundets herlighedsværdi ved, at de 616.000 danske lystfiskere kan fange havørreder langs de danske kyster.

Fremtidens fiskeri langs kysten på Vestsjælland til gavn for såvel erhverv og turisme er derfor helt afhængig af en god ørredbestand i Tude Å.

Illustrationer og billeder

Effekten af Sports- og Lystfiskernes forslag til justering af projektet i ørredsmoltens udvandringstid med lavere vandhastigheder i det nye omløb.

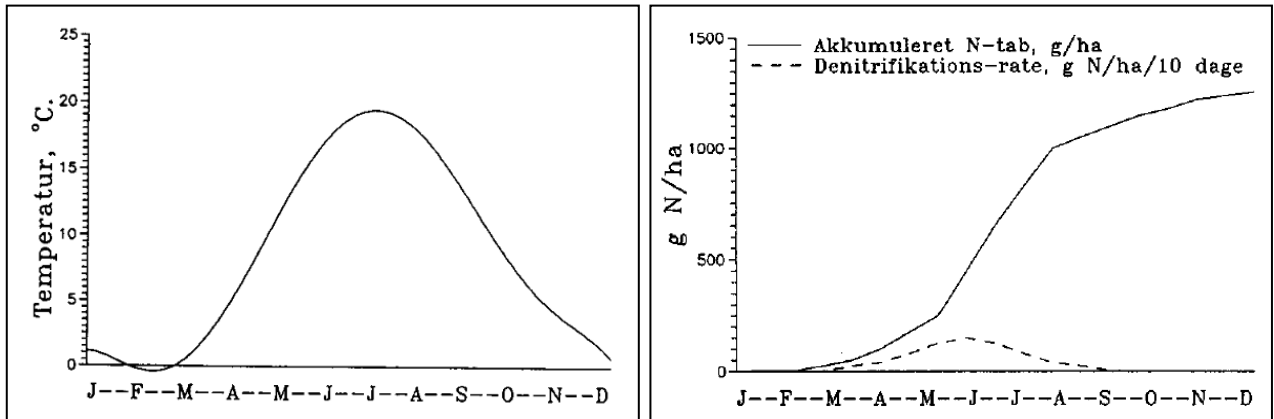

Bemærk: I de måneder, hvor den gamle sluse er åben, skal det sikres, at der ikke forvilder sig havørreder ind gennem den nye sluse, da afstrømningen fra Sortesvælg og Forlevrenden skal kunne ske ad denne vej.

*Billedet viser her den nuværende Tude å dal. Et skoleeksempel på naturlige våde engarealer med optimal kvælstofoptagelse ved **Denitrifikation**, der er yderst uheldigsmæssig, at lade ophøre eller reducerer. Denne denitrifikation bevares med det aktuelle justeringsforslag.*

Temperatur og kvælstofomsætning

Ref. Miljøstyrelsens NPo forskning Nr. A3 1990 – Temperaturer og denitrifikation.